

Службі безпеки України (у разі їх утворення для виконання повноважень відповідних органів у районі проведення антитерористичної операції) або у складі Об'єднаного оперативного штабу Збройних Сил України і призначені для забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення безпеки і нормалізації життєдіяльності населення.

Повноваження Військово-цивільних адміністрацій досить вагомі та широкі, і в тому числі гарантування безпеки і нормалізації життєдіяльності населення, гарантування забезпечення правопорядку, скасування актів виконавчих органів відповідної ради, які не відповідають Конституції, законам України, іншим актам законодавства і т.д.

У п.1 ч.3 ст.6 зазначається, що одним із безпосередніх повноважень керівника військово-цивільної адміністрації є забезпечення на відповідній території додержання Конституції і законів України, виконання актів Президента України та відповідних органів виконавчої влади.

Тобто, можна сказати, що на даному етапі військово-цивільні адміністрації відіграють дуже вагому ролі у всіх питаннях пов'язаних з забезпеченням дії Конституції України на територіях Донецької та Луганської областей, а також у питаннях гарантування особам можливості реалізації їх конституційних прав та свобод.

Якщо підсумувати все вищезазначене то можна сказати, що за останні роки в Україні було зроблено багато позитивних зрушень щодо забезпечення дотримання норм Конституції на територіях охоплених воєнними діями, а також стосовно внутрішньо переміщених осіб. Були прийняті спеціальні законодавчі акти, були створені нові механізми реалізації громадянами своїх прав, а також створені специфічні органи державної влади які би слідкували за дотриманням конституційних прав та свобод.

Звичайно, ще є багато прогалин та проблемних ситуацій пов'язаних з питаннями забезпечення дії Конституції на вказаних територіях, але позитивна тенденція чітко прослідковується, і вона дає всі передумови вважати, що в майбутньому на всіх територіях України, навіть на тимчасово окупованих діях норм Конституції буде реалізована повністю та без виключень.

Галуша Вікторія,

курсант 1 курсу 101 групи, ННІ №2 НАВС.

Науковий керівник: викладач кафедри конституційного права та прав людини НАВС, кандидат юридичних наук **Сьох Катерина**

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС БІЖЕНЦІВ В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ НАБУТТЯ ТА ПРИПИНЕННЯ СТАТУСУ

На сучасному етапі розвитку суспільства проблема біженців є однією з найбільш актуальних проблем у всьому світі. До регіонів, тісно пов'язаних із міжнародною міграцією, належить передусім Європейський Союз, в якому створені привабливі умови для проживання та розвитку. А також, світові проблеми, такі як політичні, економічні, соціальні та воєнного характеру що

призводять до масової міграції громадян. Люди вимушені покидати свої держави рятуючись, побоюючись за своє життя, шукаючи притулку в інших державах.

Світ у якому виникають військові конфлікти, стихійні лиха, міжнаціональні протиріччя, політичні репресії та інші фактори, неминуче призводять до зростання кількості людей, які вимушені покинути свою державу, правовим захистом якої вони користувалися до виникнення небезпеки. Регулювання проблем таких осіб є класичним прикладом міжнародного співробітництва. Вона наочно демонструє, як проблеми однієї держави можуть безпосередньо впливати на інші країни, які беруть на себе обов'язок щодо захисту осіб які покинули свою країну, при наданні їм притулку. Тому ця проблема на сьогодні залишається актуальною і потребує постійного вдосконалення як в середині кожної держави так і на міжнародному рівні.

Україна не є виключенням в цьому питанні, її географічне положення сприяло створенню основних маршрутів незаконного переміщення осіб у Західну і Центральну Європу. Крім цього, всередині країни наявні внутрішні проблеми, які спричиняють виникнення додаткових труднощів в забезпеченні захисту, осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту. Таких осіб, на світовому рівні, називають біженцями.

Відповідно до Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», «біженець»- особа, яка не є громадянином України і внаслідок обґрунтованих побоювань стати жертвою переслідувань за ознаками раси, віросповідання, національності, громадянства (підданства), належності до певної соціальної групи або політичних переконань перебуває за межами країни своєї громадянської належності та не може користуватися захистом цієї країни або не бажає користуватися цим захистом внаслідок таких побоювань, або, не маючи громадянства (підданства) і перебуваючи за межами країни свого попереднього постійного проживання, не може чи не бажає повернутися до неї внаслідок зазначених побоювань [2]. Дане визначення повністю відповідає визначенню міжнародним стандартам, а саме Конвенції ООН про статус біженців, адже Україна ратифікувала на своїй території дану конвенцію.

Аналізуючи чинне законодавство України, можна виділити підстави набуття статусу біженця:

- якщо вона переслідується за расовими або етнічними ознаками. Визнання особи біженцем у цьому випадку залежить від проведення щодо неї дискримінаційної політики расизму;
- якщо переслідується за свої політичні переконання, а саме, знаходиться в опозиції до влади й відкрито висловлює свої погляди на її діяльність, тобто політичний біженець;
- якщо переслідується за ознакою громадянства;
- якщо переслідується у зв'язку з приналежністю до певної соціальної групи (наприклад, переслідування колишніх військових);

- якщо переслідується у зв'язку з приналежністю до певної релігійної конфесії (наприклад, якщо особі в її країні заборонено вступати до релігійної громади або відправляти релігійні культи).

Інші обставини не дають права на отримання статусу біженців. Такими обставинами можуть, зокрема, бути загроза покарання за кримінальний злочин, економічні або соціальні причини (невиплата заробітної плати, відсутність квартири), екологічні проблеми (радіаційне забруднення території, паводок, неврожай чи інші лиха). За міжнародними нормами не може отримати статус біженця особа, яка підозрюється у здійсненні злочину проти миру, воєнного злочину, злочину проти людства й людяності або тяжкого злочину неполітичного характеру[3, с.10-11].

Відповідно до Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового захисту», то відповідно до ст. 13, біженці наділені такими правами:

- тимчасове працевлаштування, навчання, медичну допомогу в порядку, встановленому законодавством України;
- проживання у родичів, у готелі, піднаймання житлового приміщення або користування житлом, наданим у пункті тимчасового розміщення біженців;
- безоплатну правову допомогу в установленому порядку[2].

Отже, можна зробити висновки, що: - біженці нарівні з іншими категоріями населення, користуються основними правами людини, які носять універсальний характер; - біженці користуються притаманними лише їм правами та привілеями, передбаченими положеннями універсальних та регіональних міжнародних договорів, що безпосередньо регулюють їх правовий статус; - особливості міжнародно-правового статусу біженців тісно пов'язані зі специфікою визначеного національним законодавством статусу біженців у його порівнянні зі статусом іноземних громадян та осіб без громадянства, які перебувають на території певної держави.

І водночас, на мою думку, усі прийняті законодавчі акти, які регулюють статус біженця в Україні, мають не тільки відповідати Конституції України, а й мають забезпечити внутрішній порядок в Україні. Мається на увазі, усі законодавчі акти стосовно біженців повинні чітко регламентувати порядок набуття статусу біженця, правила переміщення таких осіб всередині країни, гарантування їх прав, чіткий перелік обов'язків і т. д. Це встановить порядок не лише в нашій державі, а й зарубіжних країн.

Проаналізувавши національне законодавство України, можна зробити висновки, що правовий статус біженців врегульований на законодавчому рівні. Але є й прогалини, які необхідно врегулювати. Зокрема, існує потреба у вдосконаленні законодавства України у сфері притулку для іноземців, які отримали статус біженців. Також, має бути закріплено на конституційному рівні конституційно-правовий статус біженців та внутрішньо переміщених осіб, адже це різні категорії осіб і відповідно правовий статус їх різниться.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

2. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17>
3. Савчин М.В., Навроцький В.В., Менджул М.В. Механізм захисту прав біженців та шукачів притулку: міжнародний та національний рівні: навчальний посібник. Ужгород. 2007. 220 с.
4. Семенюк Р.Е. Правовий статус біженців і переміщених осіб / Р.Е. Семенюк // Юридична Україна. – 2013. – № 12. – С. 65–70.

Гладкий В'ячеслав,

аспірант Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого Міжрегіональної академії управління персоналом

ДЕРЖАВНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ ТА КОРУПЦІЯ У СВІТЛІ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Задоволення основних інтересів людей (їх добробуту, миру, справедливості і т. д.) завжди було і досі залишається важливою метою існування та розвитку будь-якого «цивілізованого суспільства», тобто «суспільства, в якому панує право». У той же час, важливо враховувати і те, що досягнення означеної мети в усі часи супроводжувалося зіткненням з множинними перешкодами, що унеможливають достатнє задоволення людських інтересів, які впливають з їх прав. Водночас, базова незадоволеність цих інтересів означає, що суспільство у тій чи іншій мірі не матиме можливості розвиватися, окультурюватися [1, р. 2019]. При цьому суспільство, яке не є в повній мірі цивілізованим, є міцним фундаментом, на якому вибудовується потужна корупційна сітка, учасники якої приватизують «Загальне благо» та формують державу, в котрій панує корупція. Звісно, окреслене унеможливлене у межах держави, яка є дійсно суверенною, соціальною, демократичною та правовою (наприклад, Дані, Норвегія, Швеція). При цьому основну увагу в межах цієї наукової розвідки ми приділимо лише суверенітету держави та його взаємозв'язок з феноменом корупції.

Спершу зазначимо, що у ст. 1, ч. 1 ст. 2 і ч. 1 ст. 5 Основного Закону України конституцієдавець визначає Україну суверенною державою, суверенітет якої поширюється на всю її територію, а «носієм суверенітету» та «єдиним джерелом влади» в державі називає народ. Між тим, у ч. ч. 1 і 2 ст. 17 Конституції зазначається, що «захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу», а, відтак, «оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності покладаються на Збройні Сили України». Зважаючи на це, Президент України є главою держави та гарантом державного суверенітету (ч. ч. 1 і 2 ст. 102), а КМУ – вищим органом у системі органів виконавчої влади та забезпечує державний суверенітет (ч. 1 ст. 113 і п. 1 ч. 1 ст. 116).